

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

2. Quantùm distent ab inuicem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

obedientia legis propter fidem & gratiam Christiana
 illo ergò Decalogo totum continetur, & omnia re-
 feruntur præcepta & opera, quæ Deus in tota lege
 Evangelio docet & exigit. Omnia ergò opera & præ-
 cepta vel pertinent ad fidem, vt tria præcepta prior
 tabulæ Exod. 20. aut pertinent ad dilectionem pro-
 ximi, vbi pendent alia septem præcepta: ibi tota lex
 Prophetæ comprehenduntur, Matth. 22. Præcepta
 autem humana sunt, quæ non habent semper ma-
 gnum testimonium in scriptura specialiter, sed sunt
 ad laudem Dei & maiestatem rerum sacrarum ordi-
 nata, tanquàm instrumenta quibus ordine seruatur
 Dei præcepta atq; cultus Dei: non enim habent pri-
 mò & principaliter authorem Deum, sicut præcepta
 Dei, sed authores habent patres Ecclesiæ, qui studio
 si erant vt iocunda decoraq; esset Dei laudatio, sicut
 propheta David dicit, quòd hoc Deum deceat Psal-
 146. vt omnia ordine & decenter fierent, 1. Corin-
 14. vtque populus quadam disciplina & pædagogica
 manu duceretur ad altiora, scilicet diuina, sicut ste-
 duxit Magos ad Christum, Matt. secundo. Et sic que-
 dam seruiunt fidei, vt omnes ceremoniæ & ritus
 Ecclesia, Organum, Canticæ, cerei, thurificatio, &c.
 Quædam seruiunt moribus & mortificationi nostræ
 vt ieiunium hoc vel illo die, delectus ciborum, cel-
 batus, orationes nocturnæ, vigilia, vestitus, peregrina-
 tio, confessio, &c. Et dicuntur præcepta humana
 quòd patres illi videntes mores hominum & condi-
 tionem temporum, illa instituerunt ad ordinem
 maiestatem rerum diuinarum & corporalem exerci-
 tationem, non quòd essent potissimus & primarius
 cultus Dei.

2. Sicut differunt homo & Deus, ita præcepta Dei
 à præceptis humanis: & sic Deus omnibus hominibus,
 Regibus, Principibus, Papæ & ceteris, cuiuscumque
 conditionis fuerint, præfertur. Sic illius præcepta
 magis

magis obligant nos, & preferenda sunt omnibus humanis præceptis: Et is plus peccat & grauius, qui Dei præcepta violat, quàm qui humana: nõ enim est seruus maior Domino suo, Ioan. 15. Præcepta Dei, Domini sunt præcepta: humana verò, serui præcepta: præcepta DEI, nucleus sunt: humana autem, testa. Ideò maior est obligatio illorum. Et hoc primò, quia præcepta Dei sunt per se bona & potissimi actus virtutum, & potissimus & primarius cultus, quo Deus vult coli, nempe Fide, dilectione, timore, spe, item misericordia, patientia ac cæteris virtutibus & cæteris fructibus Spiritus sancti, Galat. quinto, deindè opera illa vtriusque tabulæ atque præcepta. vt Exod. 20. Omnia illa sunt à DEO præcepta & ordinata & cultus ipsius. Vota ac præcepta humana, sunt dispositiones, instrumenta & serui ad huiusmodi bonam ac præcepta Dei atq; virtutes: plus est fides quàm vestitus: plus dilectio Dei & proximi, quàm delectus ciborum: plus timor Dei, quàm cantus, Organum & cæremoniæ: plus obseruantia præceptorum Dei, quàm traditionum specialiũ cuiuscũq; ordinis, &c. Deindè excedunt præcepta diuina omnia humana, quia sunt indispensable: nec Papa vel Angelus contra ea potest dispensare, ne quis obligetur Deo obedire in suis præceptis. Vota autem & omnia humana præcepta, sunt dispensabilia, & per homines iterum possunt cassari. Postremò, præcepta Dei sunt ad salutem necessarias: nam obedientia legis necessariò debet sequi iustificationem: alioqui iustificatio non retinetur. Rom. 8. Si secundum carnem vixeritis, moriemini &c. non autem sic vota & præcepta humana sunt necessaria ad salutem: potest enim quis benè saluari obseruans Dei præcepta sine votis & alijs traditionibus humanis: ergò obligatio præceptorum Dei, plus est quàm omnia vota, religiones, cæremoniæ, traditiones, &c. Hęc Gerson parte tertia in tractatu de Euãgelicis cõsilijs.

Magna ergò differentia habenda est inter opera aut virtutes, quæ sunt potissimi cultus, vt fides, charitas, &cet. ab his qui sunt ministri illorum, vt cęremonię, ritus, &cet. Et inter opera quæ Deus per se & ore suo mandauit, & inter ea quæ patres in finem politicum ordinãrunt, nõ vt essent cultus qui mererentur iustificationem: accipit enim fides illam in Christum gratis, ante opus quodcunque.

3. Magna ignorantia, cęcitas & abusus creuit in Ecclesia, quòd homines maiori ferè ex parte nesciunt differentiam inter opera & præcepta Dei ac humana præcepta, quantum obligent hæc vel illa: Et inde est quod diligentius custodiuntur humana præcepta quam Dei, & grauius puniuntur transgressores horum, & maxime apud religiosos. Illos etiã Christus increpat Matt. 23. dicens: Vt vobis scribę & pharisæi & hypocritę, qui decimatis mētham, anethum, & cyminum &cet. & relinquitis quæ sunt maiora legis, scilicet fidem, misericordiam, iudiciũ. Sic quando Deus cum suis præceptis rejicitur, & homo cum suo præcepto exaltatur. Et quando citius obediunt hominibus, quam plus timent temporalem correctionem, quam punitionem Dei æternam, qui tamen comminatur in tertiam & quartam generationem visitare parentũ peccata, qui non seruauerint eius præcepta, Exod. 20. Tales comminationes nullum præceptum humanum legitur habere. Deindè grauissimè errãt homines circa ea præcepta humana, quòd putant hos ritus mereri remissionem peccatorum & vitam æternã, quod solo Christo debetur: alioqui gratis venisset, Gal. 2. legitur Christus talẽ abusum & errorem rejicit Matt. 15. Frustrã me colunt, docētes doctrinas & mandata hominum, scilicet quasi illa iustificent & saluent: hoc esset furari Christo officium suum. Attamen si summi ordinis causa & in finem politicum, ad laudẽ & testimonium fidei, non sunt inuiles, sicut patet Danieli.